

1. Identifikácia látky/zmesi a spoločnosti/podniku**1.1. Identifikátor produktu**Názov produktu: **Superseed® (všetky triedy)**

Synonymá/Obchodné názvy: SrFeSi, Ferosilicon stroncium, liate zliatiny.

Registračné číslo REACH: 01-2119485286-28-0033 (FeSi)
01-2120734308-55-0000 (Stroncium)**1.2. Relevantné identifikované použitia látky alebo zmesi a použitia, ktoré sa neodporúčajú.**

Aplikácia produktu: Prísada do kovov v zliavárňach železa.

1.3. Údaje o dodávateľovi karty bezpečnostných údajov Adresa/telefónne číslo: **Elkem ASA, Silicon Products**
P.O. Box 334 Skøyen
N-0213 Oslo, Nórsko
Telefón: + 47 22 45 01 00
[https://www.elkem.com/silicon-products/
support.siliconproducts@elkem.com](https://www.elkem.com/silicon-products/support.siliconproducts@elkem.com)

Kontakt:

Helpdesk REACH a CLP: <https://echa.europa.eu/support/helpdesks/>**1.4. Núdzové telefónne číslo**<https://poisoncentres.echa.europa.eu/home>
<http://www.ntic.sk/>

+421 2 5477 4166, +421 911 166 066

2. Identifikácia rizík**2.1. Klasifikácia látky alebo zmesi.**

Klasifikácia podľa nariadenia (ES) č. 1272/2008 [EU CLP] a GHS OSN:

Repr. 1B (H360D): Môže poškodiť nenarodené dieťa.

2.2. Prvky označenia

Výstražné piktogramy:

Signálne slovo: Nebezpečenstvo

Výstražné upozornenia:

H360D: Môže poškodiť nenarodené dieťa.

© COPYRIGHT ELKEM ASA 2024

Bezpečnostné upozornenia:

- P201: Pred použitím si vyžiadajte špeciálne pokyny.
P202: Nemanipulujte s produktom, kým si neprečítate a nepochopíte všetky bezpečnostné opatrenia.
P280: Noste ochranné rukavice/ochranný odev/ochranné okuliare/ochrannú masku proti prachu.
P405: Skladujte zamknuté.
P501: Obsah/nádobu zlikvidujte v súlade s miestnymi/štátnymi predpismi.

2.3. Iné nebezpečenstvá

Pri kontakte s vlhkosťou, kyselinami alebo zásadami môžu vznikať horľavé a škodlivé plyny. Pozri časť 10 a 11. Prach SrFeSi suspendovaný vo vzduchu môže za určitých podmienok spôsobiť výbuch prachu. Pozri časť 10.

3. Zloženie/informácie o zložkách

3.2. Zmes

Látka	Symbol	CAS č.	EC č.	% hmotnosti
Ferosilícium	FeSi	8049-17-0	912-631-7	Pribl. 99
Stroncium	Sr	7440-24-6	231-133-4	0,5 – 1,7

4. Opatrenia prvej pomoci

4.1. Opis opatrení prvej pomoci

Vdýchnutie: Podráždenie spôsobené prachom: Čerstvý vzduch. Pri pretrvávajúcom pocite diskomfortu navštívte lekára.

Intoxikácia fosfínom/arsánom: Vyhľadajte lekársku pomoc. Pozri časť 11.

Kontakt s pokožkou: Pokožku umyte vodou a/alebo jemným čistiacim prostriedkom.

Zasiahnutie očí: Oči vypláchnite vodou/fyziologickým roztokom. Pri pretrvávajúcom pocite diskomfortu navštívte lekára.

Požitie: Postihnutú osobu vyveďte z prachu vystavenému priestoru. Pozri časť Vdýchnutie.

4.2. Najdôležitejšie príznaky a účinky, akútne aj oneskorené

Môže spôsobiť mechanické podráždenie. Ďalšie informácie nájdete v časti 11.

4.3. Údaj o akejkoľvek potrebe okamžitej lekárskej starostlivosti a osobitného ošetrovania

Liečte symptomaticky (pozri 4.1).

5. Protipožiarne opatrenia

5.1. Hasiace prostriedky: Suchý piesok, CO₂ alebo suchý prášok.

5.2. Osobitné riziká vyplývajúce z látky alebo zmesi:

Produkt vo forme hrudiek nie je horľavý.

5.3. Rady pre hasičov:

V prípade potreby použite pri hasení autonómny dýchací prístroj.

6. Opatrenia pri náhodnom uvoľnení

6.1. Osobné bezpečnostné opatrenia, ochranné prostriedky a núdzové postupy

Vyhnete sa manipulácii, pri ktorej dochádza k usadzovaniu prachu.

6.2. Opatrenia na ochranu životného prostredia

Materiál vo forme prachu by sa mal zbierať do vhodných nádob.

6.3. Metódy a materiál na zachytávanie a čistenie

Vlhký produkt sa musí uchovávať mimo sucha a nesmie sa zbierať a skladovať v uzavretých nádobách. Suchý prach je možné povysávať alebo pozametať.

6.4. Odkaz na iné časti

Pozri časť 8 a 13.

7. Manipulácia a skladovanie

7.1. Opatrenia na bezpečnú manipuláciu

7.1.1.

Vyhňte sa manipulácii, pri ktorej dochádza k usadzovaniu prachu. Zabráňte vdychovaniu prachu. Pozri časť 8. V oblastiach s vysokou koncentráciou prachu sa vyhýbajte zdrojom vznietenia (napr. zváranie). Pridanie vlhkého materiálu do roztaveného kovu môže spôsobiť výbuch. Pozri časť 10.

7.1.2.

Na pracovisku nejedzte, nepite a nefajčite. Po manipulácii si umyte ruky a pred vstupom do jedálne vyzlečte kontaminovaný odev.

7.2. Podmienky na bezpečné skladovanie vrátane akejkoľvek nekompatibility

Superseed® sa musí uchovávať na suchom a dobre vetranom mieste, mimo dosahu kyselín a zásad.

7.3. Špecifické konečné použitie(-ia): –

8. Kontroly expozície/osobná ochrana

8.1. Riadiace parametre

Ochrana očí, zariadenie na výplach očí a ochranné rukavice. Zabezpečte dobré vetranie. V priestoroch s nedostatočným vetraním používajte respirátor podľa EN 149 FFP 2S. Ak existuje podozrenie na expozíciu fosfínu a arzánu (pozri oddiel 10) v priestoroch so slabou ventiláciou (napr. skladovacie priestory, zásobníky atď.), mal by sa nosiť autonómny dýchací prístroj alebo respirátor s prívodom vzduchu.

8.2. Kontroly expozície

Osobné ochranné prostriedky

Limity expozície na pracovisku (HSE, EH40/2005):

	Číslo CAS	ppm	8 h TWA mg/m ³	10 minút STEL ppm	10 minút STEL mg/m ³
Celkový vdychovateľný prach	-	-	10	-	-
Dýchateľný prach	-	-	4	-	-
Plynný fosfín (PH ₃)	7803-51-2	-	-	0,3	0,42
Plynný arzán (AsH ₃)	7784-42-1	0,05	0,16	-	-

Spoločnosť Elkem vypracovala postup (1994) na odber vzoriek a meranie atmosféry na pracovisku.

Nízky pracovný expozičný limit pre plynný arzén vyplýva z dôkazov o všeobecnej karcinogenite anorganických zlúčenín arzénu u ľudí (IARC).

OEL pre prach nezahŕňa možnú absorpciu arzánu/fosfínu z prachu usadeného na slizniciach.

Kontroly environmentálnej expozície

Cieľová hodnota a limitná hodnota pre PM₁₀ a PM_{2,5} (smernica 2008/50/ES):

	Obdobie priemerovania	Limitná hodnota
PM ₁₀	Jeden deň	50 µg/m ³ ★
PM ₁₀	Kalendárny rok	25 µg/m ³
PM _{2,5}	Kalendárny rok	15 µg/m ³

★Nesmie sa prekročiť viac ako 30-krát za kalendárny rok.

9. Fyzikálne a chemické vlastnosti

9.1. Informácie o základných fyzikálnych a chemických vlastnostiach

Forma	: Hrudkový materiál. Preosejte frakcie.
Farba	: Strieborne šedý, metalický povrch.
Zápach	: Bez zápachu.
Rozpustnosť	: Nerozpustný/málo rozpustný.
Teplota topenia (°C)	: Pribl. 1 300
Špecifická hmotnosť (voda = 1)	: Pribl. 2,8

9.2. Ďalšie informácie

Žiadne ďalšie informácie.

10. Stabilita a reaktivita

10.1. Reaktivita: Stabilné za normálnych podmienok.

10.2. Chemická stabilita: Stabilné za normálnych podmienok.

10.3. Možnosť nebezpečných reakcií:

Pridanie vlhkého materiálu do roztaveného kovu môže spôsobiť výbuch.

10.4. Podmienky, ktorým je potrebné sa vyhnúť:

V oblastiach s vysokou koncentráciou prachu sa vyhýbajte vytváraniu iskier alebo iným zdrojom vznietenia (napr. zváranie).

Častice suspendované vo vzduchu pri koncentráciách nad 100 – 300 g/m³ môžu spôsobiť výbuch prachu. Pre danú veľkosť častíc sa citlivosť na vznietenie a intenzita výbuchu znižuje s klesajúcim pomerom Si/Fe. Prach s pomerom Si/Fe ≤ 2 a priemer častíc > 10 µm nepredstavuje žiadne nebezpečenstvo výbuchu.

10.5. Nekompatibilné materiály:

Voda/vlhkosť, kyseliny a zásady

10.6. Nebezpečné produkty rozkladu:

Ak sa produkt dostane do kontaktu s vlhkosťou, kyselinami alebo zásadami, môže sa vytvoriť vysoko horľavý plyný vodík (H₂) a vysoko horľavé a mimoriadne toxické plyny fosfín a arzán (zápach podobný cesnaku), oba ťažšie ako vzduch. Reakcia s kyselinou fluorovodíkovou (HF) alebo kyselinou dusičnou (HNO₃) vedie k tvorbe toxických plynov, ako je fluorid kremičitý (SiF₄) alebo dusíkaté plyny (NO_x). Vlhký produkt, ak sa pridá do roztaveného kovu, bude v dôsledku rozkladu vody tvoriť vysoko horľavý plyný vodík.

Počas prepravy a skladovania sa môže v nedostatočne vetraných/uzavretých kontajneroch hromadiť plyný fosfín (PH₃). V týchto prípadoch sú potrebné špeciálne opatrenia počas prvotného otvárania a vykladania nádob (pozri časti 7 a 8).

Reakcia s kyselinou fluorovodíkovou (HF) alebo kyselinou dusičnou (HNO₃) vedie k tvorbe toxických plynov, ako je fluorid kremičitý (SiF₄) alebo dusíkaté plyny (NO_x).

11. Toxikologické informácie

11.1. Informácie o toxikologických účinkoch

Akútna toxicita: Žiadna klasifikácia nebezpečnosti.
Žiadna klasifikácia nebezpečnosti. Prach môže spôsobiť mechanické podráždenie.

Vdýchnutie: Jemne rozptýlený prach môže dráždiť a dehydrovať sliznice.
Fosfín/arzán sa môže absorbovať z prachu usadeného na slizniciach.
Nádoby: Fosfín/arzán sa môže vdýchnuť vo vnútri a v blízkosti novootvorených nedostatočne vetraných nádob.
Fosfín dráždi exponované sliznice, tlmí centrálny nervový systém (CNS) a môže spôsobiť edém pľúc. Akútna, nefatálna otrava fosfínom má dočasné účinky; okrem iného bolesť hlavy, nevoľnosť, vracanie, bolesti žalúdka, kašeľ a ťažkosti s dýchaním.

Kontakt s pokožkou: Prach môže dráždiť pokožku.
Zasiahnutie očí: Prach môže dráždiť a viesť k pocitu sucha.

Pokračovanie na ďalšej strane

Poleptanie/podráždenie kože:	Žiadna klasifikácia nebezpečnosti. Prach môže spôsobiť mechanické podráždenie.
Vážne poškodenie očí/podráždenie očí:	Žiadna klasifikácia nebezpečnosti. Prach môže spôsobiť mechanické podráždenie.
Respiračná alebo kožná senzibilizácia: mechanické podráždenie slizníc.	Žiadna klasifikácia nebezpečnosti. Prach môže spôsobiť
Mutagenita:	Žiadna klasifikácia nebezpečnosti.
Karcinogenita:	Žiadna klasifikácia nebezpečnosti.
Reprodukčná toxicita:	Môže poškodiť nenarodené dieťa.
STOT – jednorazová expozícia:	Žiadna klasifikácia nebezpečnosti.
Toxicita pre špecifický cieľový orgán – opakovaná expozícia:	Žiadna klasifikácia nebezpečnosti.
Nebezpečenstvo vdýchnutia:	Žiadna klasifikácia nebezpečnosti.

11.2. Informácie o iných nebezpečenstvách

11.2.1. Vlastnosti narúšajúce endokrinný systém

Produkt nie je identifikovaný ako produkt s vlastnosťami narúšajúcimi endokrinný systém v súlade s kritériami stanovenými v delegovanom nariadení Komisie (EÚ) 2017/2100 alebo nariadení Komisie (EÚ) 2018/605.

11.2.1. Iné nebezpečenstvá: –

12. Informácie o vplyve na životné prostredie

12.1. Ekotoxicita:

Produkt nespĺňa klasifikačné kritériá pre ekotoxikologické parametre v súlade s nariadením (ES) 1272/2008 (CLP) a Globálnym harmonizovaným systémom klasifikácie a označovania chemikálií OSN (GHS, 10. rev.).

12.2. Stálosť a odbúrateľnosť:

Netýka sa anorganických látok.

12.3. Bioakumulačný potenciál:

Nie je relevantný.

12.4. Mobilita v pôde:

Produkt nie je za bežných podmienok prostredia mobilný.

12.5. Výsledky posúdenia PBT a vPvB:

Netýka sa anorganických zlúčenín.

12.6. Vlastnosti narúšajúce endokrinný systém:

Produkt nie je identifikovaný ako produkt s vlastnosťami narúšajúcimi endokrinný systém v súlade s kritériami stanovenými v delegovanom nariadení Komisie (EÚ) 2017/2100 alebo nariadení Komisie (EÚ) 2018/605.

12.7. Iné nepriaznivé účinky:

Žiadne.

13. Poznámky k likvidácii

13.1. Metódy spracovania odpadu

Ak je to možné, produkt by mal byť zhodnotený na recykláciu.

Tento materiál nie je klasifikovaný ako nebezpečný odpad podľa rozhodnutí Komisie 2000/532/ES a 2001/118/ES.

Pred likvidáciou veľkého množstva tohto materiálu je potrebné požiadať o stanovisko príslušný regulačný orgán pre nakladanie s odpadom.

13.1.1. Likvidácia produktu/obalu:

Prázdne nádoby by sa mali odovzdať na schválené miesto na nakladanie s odpadmi na recykláciu alebo likvidáciu. Prázdne nádoby opätovne nepoužívajte.

13.1.2. Informácie týkajúce sa spracovania odpadu:

Ak je to možné, uprednostnite recykláciu pred likvidáciou alebo spálením. Ak recyklácia nie je možná, produkt zlikvidujte v súlade s miestnymi predpismi. Odpad zlikvidujte v schválenom zariadení na likvidáciu odpadu.

13.1.3. Informácie o likvidácii do odpadových vôd:

Produkt sa nesmie dostať do kanalizácie, vodných tokov alebo do pôdy.

13.1.4. Ďalšie odporúčania na likvidáciu: –

14. Informácie o preprave

OSN č.: 1408
IMDG kód¹⁾: Nezaradené do triedy 4.3*
ICAO/IATA¹⁾: Nezaradené do triedy 4.3
ADR/RID¹⁾: Nezaradené do triedy 4.3

* Látky, ktoré pri kontakte s vodou uvoľňujú horľavé plyny.

¹⁾ Zásielky ferosilícia s chemickou analýzou opísanou v časti 3 boli testované podľa „Odporúčaní Organizácie Spojených národov pre prepravu nebezpečného tovaru, Príručka testov a kritérií, časť III – 33.4.1.4“ a testu vyhovelí. V dôsledku toho nie je produkt klasifikovaný ako produkt triedy 4.3.

FeSi sa nepovažuje za látku škodlivú pre vodné organizmy (Lillicrap, 2011). FeSi nie je látka znečisťujúca moria.

15. Regulačné informácie

15.1. Nariadenia/právne predpisy špecifické pre látku alebo zmes v oblasti bezpečnosti, zdravia a životného prostredia

Národná a medzinárodná legislatíva/požiadavky:

Táto karta bezpečnostných údajov je vypracovaná v súlade s nariadením (ES) č. 1907/2006 (REACH), nariadením (ES) č. 1272/2008 (CLP) a nariadením (EÚ) 2020/878 (nariadenie o kartách bezpečnostných údajov).

15.2. Hodnotenie chemickej bezpečnosti :

Pre zliatiny FeSi a stroncium sa vykonalo hodnotenie chemickej bezpečnosti (CSA) podľa nariadenia REACH.

16. Ďalšie informácie

(i) Označenie zmien:

(ii) Skratky a akronymy:

Číslo CAS: Číslo služby Chemical Abstracts Service
CE: Conformité Européene (kľúčový ukazovateľ súladu produktu s legislatívou EÚ)
CLP: Nariadenie o klasifikácii, označovaní a balení
CSA: Hodnotenie chemickej bezpečnosti
CSR: Správa o chemickej bezpečnosti
ES: Európska komisia
ECHA: Európska chemická agentúra
EINECS: Európsky zoznam existujúcich komerčných chemických látok
IMDG: Medzinárodný námorný kódex pre nebezpečné tovary
ADR: Európska dohoda o medzinárodnej cestnej preprave nebezpečných vecí
RID: Poriadok pre medzinárodnú železničnú prepravu nebezpečného tovaru
ICAO: Medzinárodná organizácia civilného letectva
IATA: Medzinárodná asociácia leteckých dopravcov
N/A: Neuplatňuje sa
PM₁₀: Pevné častice, ktoré prechádzajú cez veľkostne selektívny vstup definovaný v referenčnej metóde na odber vzoriek a meranie PM₁₀, EN 12341, s 50 % účinnosťou oddeľovania pri aerodynamickom priemere 10 µm.
PM_{2,5}: Pevné častice, ktoré prechádzajú cez veľkostne selektívny vstup definovaný v referenčnej metóde na odber vzoriek a meranie PM_{2,5}, EN 14907, s 50 % účinnosťou oddeľovania pri aerodynamickom priemere 2,5 µm.
PNEC: Predpokladaná koncentrácia bez účinku
PBT: Perzistentné, bioakumulatívne a toxické
REACH: Registrácia, hodnotenie a autorizácia chemikálií
vPvB: Veľmi perzistentné a veľmi bioakumulatívne
KBÚ: Karta bezpečnostných údajov
TLV: Hraničná hodnota
TWA: Časovo vážený priemer
STEL: Krátkodobý expozičný limit
OSN: Organizácia spojených národov

(iii) Kľúčové odkazy na literatúru a zdroje údajov:

Odkazy na literatúru sú k dispozícii na požiadanie.

iv) Klasifikácia a postup použitý na odvodenie klasifikácie pre zmesi podľa nariadenia (ES) 1272/2008 [CLP]:

- Znalecký posudok.

(v) Relevantné H-tvrdenia:

H360D: Môže poškodiť nenarodené dieťa.

(vi) Poradenstvo pri školení:

–

(vii) Ďalšie informácie: